

RP 59/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av handelsregisterlagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att handelsregisterlagen ändras. Enligt förslaget ska utlämnandet av personbeteckningens slutled ur handelsregistret begränsas och i stället för adressuppgifter ska endast hemkommunen anmälas till registret. Dessutom begränsas ut-

lämnandet av utomlands bosatta fysiska personers hemadress.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2014.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet	3
Personuppgiftslagen	4
Handelsregisterlagen	4
Bestämmelser om spärrmarkeringar.....	4
3 BEDÖMNING AV NULÄGET OCH FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR	5
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	6
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	6
DETALJMOTIVERING	8
1 LAGFÖRSLAG	8
2 IKRAFTTRÄDANDE	9
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	9
LAGFÖRSLAG	10
Lag om ändring av handelsregisterlagen	10
BILAGA	11
PARALLELLEXT	11
Lag om ändring av handelsregisterlagen	11

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Handelsregistret är ett av samhällets viktigaste basregister. Användningen av detta register som ursprungligen utvecklats för näringslivets behov har utvidgats till att uppfylla många privata och offentliga informationsbehov. I och med digitaliseringen av samhället och informationssökningen har också användningen av handelsregisteruppgifter för olika ändamål blivit alltmer utbredd.

Personuppgifterna om de privatpersoner som är ansvariga personer i företagen utgör en central del av faktainnehållet i handelsregistret. Dessa personuppgifter behövs för dem som företar olika rättshandlingar med företag. I anslutning till individens rättsskydd och tryggheten av den fysiska säkerheten har man i olika sammanhang ifrågasatt nödvändigheten av att lämna ut personbeteckning och adressuppgifter ur handelsregistret till alla som vill ha dem. I offentligheten har förekommit diskussioner om bl.a. identitetsstölder och faktiska eller hotande situationer som har riskerat den fysiska säkerheten.

I statsrådets principbeslut (Inrikesministeriet: Program för den inre säkerheten 32/2012) och inrikesministeriets arbetsgruppspromemoria (Den nationella strategin för förbättring av säkerhet i företagsverksamhet 30/2012) har man tagit ställning till minskningen av personriskerna. I båda publikationerna har som åtgärdsförslag konstaterats att utlämnande av uppgifter ur handelsregistret ska begränsas så att slutleden i de ansvariga personernas personbeteckning endast av grundad anledning och hemadressen enligt principen för engångsregistrering ska ges ut ur befolkningsregistersystemet.

Båge ovannämnda publikationer innehåller två andra åtgärdsförslag som gäller anteckningar i handelsregistret. Genomförandet av åtgärderna kräver dock ytterligare utredningar och kommer därför inte att behandlas i detta sammanhang. Vid arbets- och näringsministeriet kommer att tillsättas en arbetsgrupp med uppgift att utreda genomförandet av åtgärderna i fråga.

Utlämnande av personuppgifter är inte helt problemfritt, då det kan vara förbjudet att lämna ut uppgifter ur ett register och tillåtet att lämna ut samma uppgifter ur ett annat register. Ett förenhetligande av förfaringsätten förenklar förvaltningen och stärker individens rättsskydd.

Handelsregistrets informationstjänst är i regel elektronisk, men anmälningsförfarandet håller först gradvis på att bli elektroniskt. De elektroniska kanalerna gör att uppgifter som har antecknats i handelsregistret blir lättillgängligare. Hittills har uppgifterna huvudsakligen lämnats ut i pappersform. Alla uppgifter som är antecknade i handelsregistret har varit tillgängliga för vem som helst som har bett om dem, med undantag av adressuppgifter i det fall att utlämnandet av dem har hindrats av en spärrmarkering som magistraten har fastställt. Enbart ett förbud att lämna ut adressuppgifter ur befolkningsregistersystemet har inte lett till förbud att lämna ut samma uppgifter ur handelsregistersystemet. Endast en spärrmarkering av magistraten har denna effekt. Att skaffa en spärrmarkering är dock ganska besvärligt för den som ansöker om en sådan och kräver ett tydligt bevis för att den är nödvändig.

2 Nuläge

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

Enligt 12 § 2 mom. i grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan *offentlighetslagen*, är en allmän lag som föreskriver om myndighetshandlingars offentlighet och god informationshantering. Lagen genomför den rätt att få information om en myndighetshandling som föreskrivs i 12 § 2 mom. i grundlagen. Lagen tillämpas också på handlingarna i handelsregistret. Enligt 1 § 1 mom. i offentlighetslagen är myn-

dighetshandlingar offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i offentlighetslagen eller i någon annan lag. Enligt 9 § i offentlighetslagen har var och en rätt att ta del av en offentlig handling. Enligt 16 § 1 mom. i den lagen kan uppgifter lämnas ut ur en myndighetshandling muntligen eller så att handlingen läggs fram för påseende och kopiering eller får avlyssnas hos myndigheten eller så att en kopia eller en utskrift av den lämnas ut. Enligt 16 § 3 mom. i offentlighetslagen får personuppgifter ur en myndighets personregister dessutom, om inte något annat särskilt bestäms i lag, lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter.

I praktiken har uppgifternas offentlighet genomförts på så sätt att handelsregisteruppgifter och handelsregisteranmälningar finns tillgängliga hos Patent- och registerstyrelsen. Bostadsaktiebolagens handlingar finns på motsvarande sätt tillgängliga i magistraternas lokaler. Dessa handlingar kan var och en studera, göra anteckningar om eller annars kopiera uppgifter från. Mot betalning kan dessutom var och en köpa registeruppgifter, såsom registerutdrag och bolagsordningar, av Patent- och registerstyrelsen och andra som säljer dem. Handlingar om upphörda företag överförs till Patent- och registerstyrelsen med jämna mellanrum till Riksarkivet, där de kan studeras.

Årligen tas ca 2000 akter fram ur Patent- och registerstyrelsens arkiv för att studeras. Dessa akter innehåller flera handlingar där fysiska personers personbeteckning och hemadress framgår.

Personuppgiftslagen

Enligt 1 § i personuppgiftslagen (523/1999) är syftet med lagen att genomföra de grundläggande fri- och rättigheter som tryggar skydd för privatlivet samt övriga grundläggande fri- och rättigheter som tryggar skyddet för den personliga integriteten vid behandling av personuppgifter samt att främja utvecklandet och iakttagandet av god informationshantering. I 2 kap. i personuppgiftslagen fastställs de allmänna principer

som ska följas vid behandlingen av personuppgifter. Med behandling avses insamling, registrering, organisering, användning, överlämnande, utlämnande, lagring, ändring, samkörning, blockering, utplåning och förstöring av personuppgifter samt andra åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifterna.

Om behandling av personbeteckning föreskrivs särskilt i 13 § i personuppgiftslagen. Personbeteckningen är inte i sig en sekretessbelagd uppgift men en personbeteckning får behandlas med den registrerades entydiga samtycke eller när behandlingen regleras i lag. En personbeteckning får behandlas i situationer som specificeras i 13 § i personuppgiftslagen, om det är nödvändigt att entydigt individualisera den registrerade. Sådana situationer uppstår bl.a. vid utförande av en i lag angiven uppgift, uppfyllande av den registrerades eller den registeransvariges rättigheter och skyldigheter eller historisk eller vetenskaplig forskning eller statistikföring. Dessutom har i paragrafen förtecknats funktioner i samband med vilka en personbeteckning får behandlas, såsom bl.a. kreditgivning, indrivning och försäkringsverksamhet.

Handelsregisterlagen

Om anmälningar och meddelanden som gäller näringsidkare föreskrivs i handelsregisterlagen (129/1979). Enligt 3 a § 1 mom. i handelsregisterlagen antecknas över de fysiska personer som ska införas i handelsregistret som personuppgifter fullständigt namn, personbeteckning, adress och medborgarskap. Om en person inte har en finsk personbeteckning, antecknas personens födelsetid i registret. Enligt 1 § 4 mom. har envar rätt att få uppgifter om anteckningar som gjorts i handelsregistret och ur därtill hörande handlingar som är i registermyndighetens eller lokal myndighets besittning.

Bestämmelser om spärrmarkeringar

En fysisk person som har grundad anledning att misstänka att hans eller hennes egen eller familjens säkerhet är hotad, har rätt att få sina kontaktuppgifter i myndighetshandlingar eller myndighetsregister blockerade.

Offentlighetslagen och lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009), nedan *befolkningsdatalagen*, möjliggör detta.

Sekretessbelagda enligt 24 § i offentlighetslagen är bl.a. handlingar som innehåller uppgift om en persons hemkommun och annan kontaktinformation, om personen har begärt att uppgiften ska hållas hemlig och har grundad anledning att misstänka att hans eller hennes egen eller familjens hälsa eller säkerhet kan komma att hotas. Enligt 29 § 2 mom. i den lagen kan en myndighet dock till en annan myndighet lämna ut ovannämnd sekretessbelagd adress- eller annan kontaktinformation. Även den mottagande myndigheten ska hålla denna information hemlig.

Enligt 36 § i befolkningsdatalagen kan en spärrmarkering göras i befolkningsdatasystemet, om en person har grundad och uppenbar anledning att misstänka att hans eller hennes eller familjens hälsa eller säkerhet är hotad. Uppgifter om hemkommun och andra kontaktuppgifter som gäller en sådan person får lämnas ut endast till en myndighet vars rätt att behandla uppgifterna baserar sig på utförande av en arbetsuppgift, en åtgärd eller ett uppdrag som föreskrivs i eller med stöd av lag och som berör personens rättigheter eller skyldigheter. 36 § i lagen ändrades från och med den 1 mars 2013 så att i det i bestämmelsen inte längre nämns att spärrmarkeringen ska omfatta familjemedlemmar, utan endast den person för vilken spärrmarkering har sökts. Enligt 37 § får sådana uppgifter i befolkningsdatasystemet som omfattas av spärrmarkering och som lämnats ut till en myndighet, inte överlåtas vidare av myndigheten, och myndigheten får inte heller låta en utomstående ta del av eller behandla dem, om inte något annat bestäms i lag. Befolkningsregistercentralens s.k. förbud mot adresstjänst ersattes från och med den 1 mars 2013 med två nya förbud. Dessa är förbud mot utlämning av kontaktuppgifter och förbud mot utlämning av uppgifter för uppdatering av kundregister. Förbuden gäller endast Befolkningsregistercentralen och omfattar inte t.ex. uppgifterna i handelsregistret.

3 Bedömning av nuläget och föreslagna ändringar

Nuläget i fråga om person- och adressuppgifters offentlighet när det gäller företagens ansvariga personer har varit rådande sedan början av 1994. Före den ändring av handelsregisterlagen som då gjordes, behövde man om en ansvarig person endast anmäla fullständigt namn, medborgarskap och hemort. Nu föreslås det att lagen ändras så att utlämnandet av personuppgifter begränsas i fråga om personbeteckningens slutled och att i stället för adressuppgifter endast hemkommunen ska anmälas till registret. Dessutom begränsas utlämnandet av utomlands bosatta fysiska personers hemadress.

Propositionens mål är att förhindra oegentligheter som beror på att fysiska personers personbeteckning och adress råkar i fel händer. Identitetsbrotten har ökat. I fråga om adressuppgifterna kan konstateras att hemadressuppgifterna i allmänhet inte har någon betydelse för den som använder ett handelsregisterutdrag, eftersom näringsverksamheten för det mesta inte bedrivs på den ansvariga personens hemadress.

För närvarande har var och en rätt att ur handelsregistret få uppgift om registrerade fysiska personers personbeteckning samt adressuppgifter, om inte adressuppgifterna har blockerats genom en spärrmarkering som har fastställts av magistraten. Avsikten med propositionen är att begränsa det antal privata aktörer som kommer i besittning av personbeteckningens slutled och hemadressen för fysiska personer.

Genom de föreslagna ändringarna återgår man alltså delvis till tidigare praxis och begränsar förfarandet att en uppgift som har lämnats till handelsregistret kan vidarebefordras till alla som kontaktar handelsregistret. Avsikten är inte att inskränka myndigheternas rätt att få information, utan myndigheterna har fortfarande samma rätt som tidigare att få behövlig information. Eftersom adressuppgifter inte längre meddelas genom handelsregisteranmälningar har alla myndigheter rätt att få dem via befolkningsregister-systemet.

I 13 § i personuppgiftslagen bestäms i vilka situationer personbeteckningar får behandlas.

Behandlingsrätten enligt personuppgiftslagen baserar sig på behovet av information. Den avser också att skydda individen så att eventuella åtgärder, t.ex. indrivning, inte riktar sig till fel person. Den som absolut behöver adressuppgifter kan numera få dem från bl.a. Befolkningsregistercentralen eller magistraten genom att ange ett sådant ändamål för begäran som godkänns i lag. I allmänhet bör fullständigt namn samt uppgift om födelsetid och hemkommun räcka till för identifiering av fysiska personer. I handelsregisterutdraget ska således synas alla andra uppgifter som har anmälts till registret utom personbeteckningens slutled, och för den som bor utomlands hemadressen, som har anmälts i en särskild bilagedel. Denna bilageuppgift är alltså inte fritt tillgänglig.

För fysiska personer som är permanent bosatta utomlands och inte har en finsk personbeteckning är situationen litet annorlunda, eftersom för deras vidkommande i vilket fall som helst endast födelsetiden nämns. Det skulle vara besvärligt att förutsätta utländska personbeteckningar i personuppgifterna, främst på grund av de olika systemen i olika länder. Nuförtiden granskas utländska personers identitet med hjälp av passkopior. T.ex. för utsättande av eventuellt vite behöver registermyndigheten adressuppgifter på utomlands bosatta personer. Det är inte nödvändigt att ge dessa adressuppgifter vidare i större utsträckning, utan i det avseendet räcker det för det mesta med uppgift om bosättningslandet. I fråga om hemadressen är behovet av skydd för fysiska personer som bor utomlands inte mindre än för personer som bor i Finland.

Eftersom handelsregisteranmälningarna är offentliga, ska de uppgifter vars utlämnande har begränsats, i detta fall personbeteckningens slutled och utomlands bosatta fysiska personers hemadress, anmälas till handelsregistret på en separat bilaga. Avsikten är att dessa bilagor som är föremål för utlämningsbegränsningar, ska arkiveras separat, eftersom deras offentlighet begränsas enligt 16 § 3 mom. i offentlighetslagen. Bilagorna är alltså ändå tillgängliga för t.ex. myndigheterna. I elektroniska utdrag kan dessa uppgifter utplånas genom en programändring.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2014. Lagen avses inte bli satt i kraft retroaktivt, eftersom det skulle kräva mer personresurser. Årligen ges till påseende ett så stort antal handlingar som finns i registermyndighetens besittning att det enbart för att utplåna personbeteckningen och adressuppgifterna ur dessa pappersversioner skulle krävas minst en ordinarie arbetstagar för tiotals år. Det samma gäller de handlingar som finns i Riksarkivet. Utöver den egentliga tjänsten skulle uppstå ett parallellarkiv, där ovan nämnda uppgifter har utplånats. Att registrera gamla handlingar i elektronisk form torde åtminstone inte i detta skede vara ett realistiskt alternativ. I den mån det är möjligt utplånas personbeteckningens slutled och adressuppgifterna från de elektroniska utdragen, fastän de inte är lätta att utplåna från pappersutdragen. För tydlighetens skull ska konstateras att de handelsregisteranmälningar som är anhängiga behandlas enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet av lagen.

Patent- och registerstyrelsens nya datasystem torde i behövliga delar bli klart för användning under år 2013. Den föreslagna ändringen kan införas i det utan större extra kostnader.

4 Propositionens konsekvenser

Propositionen bedöms inte ha några betydande ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser för Patent- och registerstyrelsen. För registeranmälans del orsakar ändringen en del administrativt arbete när det gäller utarbetande av nya dokumentmodeller för anmälningar samt ändringar i det elektroniska systemet.

5 Beredningen av propositionen

Arbets- och näringsministeriet tillsatte den 10 september 2008 en arbetsgrupp för att utreda om omfattningen och offentligheten av de personuppgifter som antecknas i handelsregistret måste begränsas. Arbetsgruppen fick sitt arbete färdigt den 21 januari 2009. Arbetsgruppen konstaterade i sin utredning att det före den fortsatta beredningen måste utföras en omfattande kartläggning av an-

vändarbehoven för att man ska kunna bedöma vilka användargrupper som har ett faktiskt och motiverat behov att få personuppgifter ur handelsregistret samt en kartläggning av exakt vilka uppgifter det är fråga om. Arbetsgruppens egen uppfattning var att adressuppgifterna i handelsregistret helt kan slopas och personbeteckningens offentlighet avgränsas så att endast de ska ha rätt att få uppgift om personbeteckningens slutled som enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter även annars har rätt att behandla personbeteckningsuppgifter.

De viktigaste intressenternas ståndpunkter klarades genom ett remissförfarande 2009. Yttranden lämnades av 38 olika remissinstanser. I huvudsak stödde remissinstanserna

arbetsgruppens förslag till begränsning av utlämnande av personbeteckning och adressuppgifter. I några yttranden stöddes begränsningarna dock med det förbehållet att i situationer där en person för individens rättskydds skull noggrant måste kunna identifieras, bör utlämnande av dessa uppgifter för dem som behöver dem möjliggöras.

Efter att utkastet till regeringsproposition hade blivit klart ordnades ytterligare ett remissförfarande, där 14 olika remissinstanser lämnade sina yttranden. De flesta remissinstanser stödde propositionen.

Regeringspropositionen har beretts i samarbete med Patent- och registerstyrelsen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 a §. Till handelsregisterlagen föreslås bli fogad en ny 1 a §, där det föreskrivs om utlämnande av personbeteckningens slutled och adressuppgifterna.

Bestämmelserna i 1 mom. om utlämnande av uppgifter ur handelsregistret grundar sig på 16 § 1 mom. i företags- och organisationsdatalagen (244/2001). Handelsregistret är till sin natur ett register som är avsett för allmänt bruk. Var och en har rätt att få uppgifter, utdrag och intyg angående sådant som har antecknats i handelsregistret. Samma offentlighet gäller också anmälningar till handelsregistret med bilagor. På registeruppgifterna ska också tillämpas bestämmelserna i offentlighetslagen och det har därför ansetts behövt att med hänsyn till registrets användningsändamål föreskriva om ett undantag från de begränsningar i utlämnandet av personuppgifter som ingår i 16 § 3 mom. i den lagen. Enligt den föreslagna bestämmelsen i 1 mom. ska de nämnda begränsningarna inte hindra utlämnande av uppgifter ur handelsregistret i elektronisk form.

I 2 mom. föreskrivs om ett undantag från rätten att få uppgifter ur registret som gäller personbeteckningens slutled och adressuppgifter. Förslaget innehåller en hänvisning till 16 § 3 mom. i offentlighetslagen, där det i sin tur hänvisas till bestämmelserna om skydd för personuppgifter. Bestämmelser om skydd för personuppgifter finns i personuppgiftslagen. I 13 § i den lagen finns bestämmelser om användningen av personbeteckning. Enligt den paragrafen och motiveringen till den ska den registeransvarige se till att personbeteckningen inte onödigt antecknas i handlingar som skrivs ut på basis av personregistret. Enligt motiveringen förutsätter redan aktsamhetsplikten i 5 § lagen att den registeransvarige alltid ska behandla personbeteckningar så att de inte röjs för utomstående. Därför hör personbeteckningen inte till de offentliga uppgifterna, även om den inte i sig är en sekretessbelagd uppgift. För handelsre-

gistret räcker det med namn, födelsetid och hemkommun för att identifiera en person.

De som har ett särskilt intresse behöver för att säkerställa identiteten såväl personbeteckningens slutled som adressuppgift. I 13 § i personuppgiftslagen bestäms vilka som har rätt att behandla personbeteckningar. Den rätten har i princip sådana som har ett tydligt behov av att förvissa sig om en individs identitet för att sköta sina rättigheter, intressen eller skyldigheter. En sådan orsak kan föreligga hos bl.a. en fysisk persons efterlevande make, make, en boutredningsman som förordnats av tingsrätten, skiftesman, bodelägarer, konkursförvaltare, statliga eller kommunala myndigheter för att sköta lagstadgade uppgifter, församlingar, Folkpensionsanstalten, polis-, åklagar- eller förundersökningsmyndigheterna, utsökningsmyndigheterna, myndigheter, offentliga samfund och andra sammanslutningar som beviljar och utövar tillsyn över understöd och bidrag till företag, näringar, sysselsättning eller jordbruk, kreditinstitut, kreditupplysningssammanslutningar, försäkringsbolag och inkassobyråer. Hemadresserna finns återigen tillgängliga i befolkningsdatasystemet för dem som är berättigade till informationen, trots eventuella spärmarkeringar.

För att utomlands bosatta personer ska få motsvarande ställning som i Finland bosatta personer lämnas om dem endast ut uppgifter om bosättningslandet. Utlämnandet av hemadresser begränsas för deras vidkommande enligt bestämmelserna i personuppgiftslagen.

En myndighet har alltså alltid rätt att för utförande av en lagstadgad uppgift få utlämningsbegränsade uppgifter. I praktiken innebär detta att myndigheterna också har tillgång till de utlämningsbegränsade personuppgifter som anmälts på en separat bilaga, dvs. personbeteckningens slutled och utomlands bosatta personers hemadresser. Avsikten är endast att begränsa privata aktörers tillgång till dessa uppgifter.

3 a §. 1 mom. föreslås bli ändrat så att för en fysisk person i stället för adress i registret antecknas hemkommun och för utomlands

bosatta personer hemadress. Att anteckna en fysisk persons adressuppgifter är inte nödvändigt för att personen ska kunna identifieras. I princip ger en persons fullständiga namn, födelsetid och hemkommun tillräckligt tillförlitlig information för identifiering av personen. Om uppgiften om hemkommun vållar problem för den personliga säkerheten, kan också utlämnandet av den hindras genom en spärrmarkering som magistraten fastställt. För handelsregistermyndigheten är hemkommunen inte tillräcklig information om utomlands bosatta personer, utan hemadressen behövs. Utlämnandet av utomlands bosatta personers hemadress begränsas dock i det föreslagna 1 a § 2 mom. enligt bestämmelserna i personuppgiftslagen. I stället för uppgift om hemadress lämnas ur registret ut uppgift om utomlands bosatta fysiska personers bosättningsland.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Som övergångsbestämmelse föreslås dessutom att på handelsregisteranmälningar som har anhängiggjorts före ikraftträdandet av lagen ska tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder också att alla uppgifter i de anmälningar som har anhängiggjorts före ikraftträdandet av lagen är offentliga, om de inte med andra medel, såsom genom spärrmarkering, har förklarats hemliga.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I propositionen föreslås att i handelsregistret i stället för adressuppgifter ska antecknas hemkommunen och i fråga om utomlands bosatta fysiska personer hemadressen.

Utlämnandet av personbeteckningens slutled och utomlands bosatta personers hemadress ur handelsregistret ska begränsas. Begränsningen ska dock inte gälla myndigheternas rätt att få uppgifter ur registret. På utlämnandet av uppgifter tillämpas offentlighetslagen och personuppgiftslagen.

Bestämmelser om skydd för personuppgifter ska enligt 10 § 1 mom. i grundlagen utfärdas genom lag.

Enligt grundlagsutskottets vedertagna tolkningspraxis är det med tanke på skyddet för personuppgifter vid en registrering viktigt att reglera åtminstone registreringens syfte, innehållet i de registrerade personuppgifterna, tillåtna användningsändamål, inbegripet uppgifternas tillförlitlighet och bevaringstiden för uppgifterna i personregistren samt den registrerades rättsskydd. Regleringen av dessa faktorer på lagnivå ska dessutom vara omfattande och detaljerad (GrUU 14/2002 rd).

Avsikten är inte att i detta sammanhang ändra handelsregisterlagen till andra delar än de som föreslagits. Avsikten med denna proposition är att ändra innehållet i de personuppgifter som ska registreras på så sätt att endast nödvändiga uppgifter antecknas i registret. Med hänsyn till den registrerades rättsskydd begränsas också vidareutlämnandet av information. Myndigheternas rätt att få uppgifter ur registret avses inte bli ändrad genom denna proposition. Bestämmelserna motsvarar till dessa delar bestämmelserna i personuppgiftslagen och offentlighetslagen samt internationella förpliktelser som är bindande för Finland.

Med stöd av vad som anförts ovan kan det anses att de föreslagna bestämmelserna stämmer överens med grundlagen och dess tillämpningspraxis.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av handelsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i handelsregisterlagen (129/1979) 1 § 4 mom., sådant det lyder i lag 834/1981,
ändras 3 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 1122/1993, samt
fogas till lagen en ny 1 a § som följer:

1 a §

Var och en har rätt att få uppgifter, utdrag och intyg angående anteckningar i handelsregistret. Trots vad som föreskrivs i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får uppgifter i handelsregistret lämnas ut i elektronisk form.

Uppgifter om personbeteckningens slutled och en utomlands bosatt fysisk persons hemadress lämnas dock ut ur handelsregistret endast om utlämnandet uppfyller kraven i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. I övriga fall lämnas i stället för uppgift om en utomlands bosatt fysisk persons hemadress ut uppgift om personens bosättningsland.

3 a §

För de fysiska personer som ska införas i handelsregistret antecknas som personuppgifter fullständigt namn, personbeteckning, medborgarskap och hemkommun. Om en person inte har en finsk personbeteckning, antecknas personens födelsetid i registret. För utomlands bosatta fysiska personer antecknas i registret hemadress i stället för hemkommun.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

På handelsregisteranmälan som har anhängiggjorts före lagens ikraftträdande, tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

—————
Helsingfors den 30 maj 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Arbetsminister *Lauri Ihalainen*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av handelsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i handelsregisterlagen (129/1979) 1 § 4 mom., sådant det lyder i lag 834/1981,
ändras 3 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 1122/1993, samt
fogas till lagen en ny 1 a § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Envar har rätt att få uppgifter om anteckningar som gjorts i handelsregistret och ur därtill hörande handlingar som är i registermyndighetens eller lokal myndighets besittning.

Föreslagen lydelse

1 §

(4 mom. upphävs)

1 a §

Var och en har rätt att få uppgifter, utdrag och intyg angående anteckningar i handelsregistret. Trots vad som föreskrivs i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får uppgifter i handelsregistret lämnas ut i elektronisk form.

Uppgifter om personbeteckningens slutled och en utomlands bosatt fysisk persons hemadress lämnas dock ut ur handelsregistret endast om utlämnandet uppfyller kraven i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. I övriga fall lämnas i stället för uppgift om en utomlands bosatt fysisk persons hemadress ut uppgift om personens bosättningsland.

Gällande lydelse

3 a §

Över de fysiska personer som skall införas i handelsregistret antecknas som personuppgifter fullständigt namn, personbeteckning, adress och medborgarskap. Om en person inte har en finsk personbeteckning, antecknas hans födelsetid i registret.

Föreslagen lydelse

3 a §

För de fysiska personer som ska införas i handelsregistret antecknas som personuppgifter fullständigt namn, personbeteckning, *medborgarskap och hemkommun*. Om en person inte har en finsk personbeteckning, antecknas *personens* födelsetid i registret. *För utomlands bosatta fysiska personer antecknas i registret hemadress i stället för hemkommun.*

*Denna lag träder i kraft den 20 .
På handelsregisteranmälan som har anhänggjorts före lagens ikraftträdande, tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.*
